

MAGYAR LAPOK

T. Nemzeti Újszaki

BUDAPEST

X. évfolyam, 229 (2791) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Összeomlott a brjanszki térségben bezárt szovjet erők kétségbeesett kitérési kísérlete

Német páncélos és gyalogos egységek mélyen behatoltak a szovjet tömegekbe. Megélénkült a légi tevékenység Anglia felett. Skóciáig terjesztették ki felderítő vállalkozásaikat a német repülők

1200 kilométeres arcvonalon bontakozott ki az a hatalmas küzdelem, mely a brjanszki és vjaszmai nagy bekerítő csatából indult ki s ezt a térséget immár messzire maga mögött hagyva, az egész frontot mozgásba lendítette. Ez az 1200 kilométeres arcvonal — mint a vasárnapi német rendkívüli jelentés közölte — teljes egészében támadó hadmozdulatban van. Hogy milyen arányúak ezek a hadműveletek, s főként, hogy a győzelemnek milyen esélyével folynak, világosan kiolvashatjuk azokból a jelentésekből, amelyek az angolszász világ hangulathullámzásairól, legújabbán pedig e hangulat mélypontra súlyosdásáról számolnak be.

Míg Londonban a keleti front eseményeinek hatása alatt arra a következtetésre jutottak, hogy „valamit tenni kellene, mégpedig a lehető leghgyorsabban,” — Amerikából a nem túlkolt szemrehányás híztériás hangján küldik a tanácsot: „Szálljatok portra Európában.” Churchill azonban nem mutat sok hajlandóságot arra, hogy ezt a „baráti” tanácsot megfogadja. Ő tudja mért. Az angol miniszterelnöknek ugyanis tapasztalatai vannak ezen a téren, még Dünkirchen és Kréta idejéből. Ugy látják, bármilyen „győzelmek” is voltak — az angol hírvetés szerint — ezek a páratlan arányú, visszavonulási hadmozdulatok, Churchill nem tartja őket arányban állónak a kockázatokkal s nem óhajtja azokat megisméltetni. Miért is tenné, még nem esett még el az utolsó idegenfajú katona is az angolszász plutokrata-kapitalista érdekek szolgálatában? Klasszikusan fejezi ki Angliának ezt a minősíthetetlen magatartását a Popolo d'Italia ezzel az egy mondattal: Az áldozatok változnak, Anglia mindig ugyanaz marad.

Berlinből jelentik: A brjanszki térsen körülzárt szovjet csapatok, mint a Német Távirati Iroda katonai részről értesül, október 12-én utolsó erejük latbavetésével kétségbeesett kitérési kísérletet tettek. Széles vonalon, 15 sor mélységben rohanták meg a német állásokat, de minden áttörési kísérletük meghiusult a német csapatok tüzeiben. A német páncélos erők a német gyalogsággal együtt mélyen behatoltak a bolsevista tömegekbe és rendkívül súlyos veszteségeket okoztak a szovjet csapatokban. A brjanszki katonában állandóan nő a foglyok száma és a hadiszákmány.

Berlinből jelentik: (B. T.) A keleti

arcvonalon kialakult új helyzettel kapcsolatban a Völkischer Beobachter megállapítja, hogy a német sikerek komor árnyat vetnek a moszkvai és londoni szövetségesekre, akik mostani zavarodottságukban a tulzott szépitésektől sem riadnak vissza. Miközben Angliában a tiltakozás özőne zudul Churchillre és környezetére azalatt enyhítő táviratok is napvilágra kerülnek, amelyekkel a hírvetés igyekszik mindent leplezni. Ezek a táviratok azt jelentik, hogy Timosenko új tartalékokat vetett harcba. Ezzel jelezni szeretnék, hogy még jelentős szovjet csapatok vannak a vasgyűrűn kívül.

A lap megjegyzi, hogy az angol hírvetés már megtanulhatta volna, hogy

ilyen tartalékok bevetése a német hadvezetésnek is lényege. Ahogyan fokozódott az angol hírvetés, éppennyű növekedett a németek által megsemmisített szovjet csapatok száma. Az eddigi foglyok számában már régen benne van Timosenkonak Vjazma és Brjanszsk között gyorsan összeszedett utolsó tartalékserege. Sokkal érthetőbben derül ki a való igazság a moszkvai felhívásokból, amelyek szerint „a veszély már igen nagy”. Az egyik, különösen aggodító felhívás így szól „örök nyomor és átok annak a népek sorsa, amely elhagyja őrhelyét és elárulja az egész szovjet ügyet”.

Anglia még ezután fog páncéloskocsikat gyártani a Szovjet megsegítésére

Amszterdamból jelentik (NTI): A brit hírszolgálat közleménye szerint a brit nép becsülete forog kockán a nehéz helyzetben lévő szovjet megsegítése kérdésében és a történelem legsúlyosabb megtorlása súlytalan Angliát, ha cserbenhagyná a Szovjetet. Most van az ideje. — ugymond — hogy nyugaton másodok arcvonalat alkossanak. (MTI.)

Amszterdamból jelentik (NTI): Lord Beaverbrook vasárnap este tartott rádióbeszédében arról számolt

be, hogy a moszkvai értekezleten megígérték Sztalinnak, mindent megadnak neki, amit kér, ágyukat és nyersanyagot is. A szovjet seregek ma a legnagyobb veszélyben, élet-halál küzdelmet folytatnak. Ez a küzdelem szivettépő izgalmakkal jár, bár a lakosság ellenálló ereje töretlen. Nagy-britannia nem hagyja el a bajban szövetségését. A német páncélos hadosztályok ereje hatalmas és ezért minden eddigi tervnél nagyobb mértékben kell páncéloskocsikat gyártani a Szovjet megsegítésére. (MTI.)

A Szovjet leverése után megnyílnak az utak Anglia legféltettebb pontjai felé

Rómából jelentik (MTI): A római lapok a Szovjet vereség világról megvonják az események mérlegét Gayda a Voce d'Italia-ban megállapítja, hogy Anglia terhére a következő passzív tételek írhatók:

A németek és szövetségeseik kezébe hatalmas szákmány került, amit azonnal használni lehet.

Mérheletlen mennyiségű nyersanyaghoz jutottak, amivel nagyszerepen lehet fokozni a hadiellátást.

A mezőgazdasági és ásványi kincsekben gazdag szovjet terület a legfőkétebbesen önállóvá teszi a szövetséges hatalmakat, melyeket közbösen hagy az angol ostromzár.

A Fekete-tenger partvidékének megszerzése éreztetni fogja hatását a

tenger egész környékének hadi és politikai rendszerére.

Szovjetország leverése után megnyílnak a kelet felé vezető utak, ahol a Brit birodalom legféltettebb pontjai vannak.

Németország ezután sehonnán sem tarthat támadástól és mindent a brit sziget ellen vethek latba.

A Popolo d'Italia szerint Anglia a Szovjetet is elárulta, mint a többi szövetségését. A Times azt írta, hogy Anglia nem bocsátkozik kalandokba, hogy a Szovjetet megsegítse.

Az áldozatok változnak, Anglia azonban mindig ugyanaz marad. A jövőben Anglia és a Fehér Ház teljesen magára marad a szovjet bukasával a tengelyhatalmak óriási le-

péssel haladtak a végső győzelem felé.

Berlinből jelentik: Illetékes helyről a Német Távirati Iroda a következőkről értesül: Német repülők október hó 12-én az angol part mentén egész Skóciáig kiterjesztették fegyveres felderítő tevékenységüket. Értékes eredményekkel tértek haza, bár az időjárás kedvezőtlen volt. Valamennyi német gép visszatért.

Berlinből jelentik: (NTI) Német katonai részről közlik, hogy egy német hajókaraván védőkísérete október 12-én a norvég partok mentén jól irányított elhárító tüzzel visszafordulásra kényszerített néhány brit repülőgépet. Ezuttal is kudarcot vallottak azok a brit kísérletek, hogy megzavarják a német karavánokat Északnorvégiába vezető utjukon.

BRIT ERŐKEL HELYETTESITIK IRÁNBAN A SZOVJET CSAPATOKAT

Stockholmból jelentik: (B. T.) Ideérkező hírek szerint az Iránban lévő szovjet hadosztályokat visszairányították a Kaukázusba. Pótlásukra újabb brit erőket küldenek Iránba, köztük egy gépesített hadosztályt Palesztinából. Ezt a hadosztályt annakidején azért küldték Palesztinába, hogy ott az új amerikai fegyverek kezelésében gyakorlatot szerezzen.

76 ezer embert vettek őrizetbe Párizs környékén az utóbbi hetekben

Vichyből jelentik (Bud. Tud.): A párizsi lapok szerint az utóbbi hetekben Párizs vidékén 76 ezer 500 embert vettek őrizetbe a rendőrség. Közülük 11.000 kommunista, De Gaulle híve, illetve nemzetiszocialistaellenes magatartású és ezeket őrizetben tartották, míg a többi szabadon bocsájtották. A letartóztatottak között van Duteileul volt francia képviselő, akit egy esztendeje keres a rendőrség. A rendőrségnek egyébként sikerült Párizsban egy garázsban megtalálni a kommunisták központját. Nagy tömegben találtak itt röpcédulákat, izgatató tartalmu plakátokat és egyéb agitációs anyagot. Duteileul volt képviselő lakásán körülbelül 40 millió frankot találtak. Azt hiszik, hogy ez a kommunista párt pénztárának vagyona volt. A francia belügyminiszter rendelkezésére a francia szakszervezet 46 tagját, akik eddig védőrizetben voltak, szabadlábra helyezték.

Nagyvárad keresztény magyar társadalmának bensőséges ünnepe volt Halász Gyula apátplébános aranymiséje

Nagyvárad. Saját tud. Rég nem látuk a szeretet, a hála és a megbecsülés őszinte érzését oly fokban, igazán szívből jövőn megnyilvánulni, mint a velencei hívek ősz apátplébánosának vasárnapi aranymiséjén. Az ötven esztendősi papi jubileumát ünneplő Halász Gyula apátplébánost mindenki ismerte, mindenki szerette. Ennek a szeretetnek a jegyében folyt le ünneplése is.

Reggel 9 órakor, amikor az ünnepeket az oltárhoz lépett, a rossz idő ellenére is zűfolyásig megöltötték a hívek a velencei katolikus templomot. De nemcsak a hívő sereg vett részt imádságos lélekkel a szentmisén; ott láttuk a padsorokban városunk társadalmának minden jelentős tagját; így a római katolikus pápától élükön Fiedler István püspökkel, dr. Lindberger János volt apostoli kormányzóval, dr. Lestyán Endre pápai prelátussal és Brösztel Lajos kanonokkal. Ott volt a megyei és városi főispán s a különböző egyházi és polgári hatóságok, egyesületek, intézmények minden számottevő képviselője.

Legyen ez az aranymise mindnyájunk áldozata

Evangéliumkor dr. Lestyán Endre, a jubileáns egykori tanítványa lépett a szószékre s hálás szavakkal méltatta Halász Gyula ötvenéves papi működését, különösen kiemelve azt, hogy három és fél évtizede lelkiatya a velencei híveknek.

— Mindene volt ő mindenkinek s az ő lelkipásztori szíve volt az, ahol vigasztalást nyerhetett, akinek fájdalma, kétsége, keserűsége, panasza volt — Indulj tehát bemutatni ezt az aranyáldozatot, — mondotta Lestyán Endre, — indulj hálatelt szívvel és ajánld fel elsősorban magadért. Foglald bele imádba mindazokat, akik közel állnak szívedhez, foglalj imádba szüleidet, különösen édesanyádat, foglalj imádba papársáidat — s zárd szívedbe és tedd a kis aranytányérkára hívedet. Legyen ez az aranymise mindnyájunk közös nagy áldozata.

Főajánlaskor V. Wallner Irén, az ünnepeket unokaöccsének, Nemes Gábor aranyokleveles zeneszerzőnek az Ave Máriaját énekelte. A plébánosukhoz való ragaszkodás legszebb igazolását adták a hívek szentáldozáskor, amikor is tömegesen járultak közös szentáldozáshoz. Az ünnepi szentmise végén fölesendült a pápai Himnusz és a nemzeti Himnusz, majd Halász Gyula aranymisés áldást osztott híveinek.

Üdvözlések és tisztelgések

Az üdvözlések és a tisztelgések szentmise után a velencei Kulturházban folytak le. Színni nem akaró könnyes éljenzéssel fogadták a belépő Halász Gyulát s elsőnek Lestyán Endre az egyházmegyei főhatóság üdvözlését tolmácsolta, majd a várad római katolikus esperesi kerület üdvözlését adta át. Nagyvárad városa nevében dr. Borbély Dezső főjegyző beszélt. Dr. Cziffra Kálmán főispán

a római katolikus egyházközség testületének megbízásából fejezte ki jókívánságait. Rácz Endre ny. rendőrkapitány a velencei hívek nevében beszélt. Kiss Károly velencei református lelkész a református lelkészkar és a várad reformátusok nevében mondott üdvözlőbeszédet. Papp Gizi IV. elemista ünnepi verset szavalt. Székely Gyula igazgatótanító az egyházmegye tanfolyósa nevében, véltéz Skultéti László az állami iskolai tanfolyósa nevében, szamosujvári Simai Matild a római katolikus Nővédő Egyesület nevében, míg dr. Krüger Jenő az Erdélyi Párt nevében köszöntötték az ünnepeket. Rácz József elemista kedves szavata következett, majd Szabó Zoltán igazgatótanító a velencei katolikus iskolák nevében, Wallner Lászlóné a velencei Katolikus Nőszövetség nevében mondott üdvözlést. Király Józsefka és Papp Gizike a zöldkeresztes egész-

ségvédelmi szolgálata két aranyos csöppsege páros szavaltában köszöntötték jó papbácsijukat. Abel Julia zöldkeresztes nővér egészítette ki a két gyermek köszöntőjét. Utolsónak Halicza Zsófia beszélt a velencei Mária Kongregáció nevében.

Halász Gyula apátplébános a meghatottságtól remegő hangon mondott köszönetet az öt körüláradó szeretetért s elmondotta, hogy ő csendben szeretne volna megünnepelni ezt a napot s egy szerzetesház kis kápolnájában szeretne volna elmondani aranymiséjét. Híveim azonban azt akarták, hogy együtt ünnepeljünk. S én csak az akaratuk szerint cselekedtem. Hálát mondom a Mindenhatónak mindazért a jószágért, amiben őt részesítette s könnyes szemmel emlékezett arra a napra amikor pappaszentelte a boldogult Schlauch Lőrinc bitoros.

— Hálásan köszönöm azt a sok jóindulatot, szeretetet, aminek ma tanuja voltam, — fejezte be beszédét — Adja meg érte számotokra a Mindenható az életet s az örök boldogságot.

Hosszantartó taps és eljenzés követte szavait, majd az ünnepség a Himnusz eléneklésével véget ért.

Délután a zárda növendékei rendeztek kedves családi ünnepséget a Kulturházban.

Továbbképző tanfolyamok a nagyváradai postaigazgatóságon

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai postaigazgatósági kerület tisztviselőinek kiképzése erőteljes ütemben folyik. A kerület valamennyi fiata — eddig még nem vizgázott — üzemtisztviselőjét 4-szer háromhetes tanfolyamokon kiképzik és levizgáztatják. A tanfolyam vezetője, dr. Róna József postaigazgató és a postaigazgatóság tisztviselőiből alakult előadókar megfeszített munkával iparkodik a rendelkezésre álló időt minél jobban kihasználni, hogy az új hivatalnokai nemzedék elérje az a színvonalat, amely a világvizsgányalában is első vonalban álló magyar postát mindig jellemezte.

Az első háromhetes tanfolyamot követő alapvizsga október 7-én már

be is fejeződött. A vizgáztató bizottság elnöke Horváth Lajos postaigazgató és Plachy Károly postatanácsosok voltak. A vizgáztató előadók pedig dr. Maklár József postatitkár, dr. Takács Miklós postasegédtitkár, dr. Heley Ottó postasegédtitkár, dr. Tóth Kálmán postafogalmazó és Lakatos Gyula postafőtiszt voltak. A 26 vizgázott tisztviselő által felmutatott eredmény fölött dr. Erdélyi Géza postafőigazgató, a nagyváradai postakörület vezetője a legteljesebb megelégedését fejezte ki.

Az október 7-én lezart tanfolyamot közvetlenül követte egy újabb háromhetes tanfolyam, 27 hallgatóval, akik e hó végén fognak vizgát tenni.

Megnyílik Nagyvárad Képzőművészeti Szalonja

Nagyvárad. Saját tud. Komoly és minden tekintetben figyelemreméltó mozgalmat kezdeményezett Gross Károly, a kitűnő erdélyi származású és egy év óta Nagyváradon élő festőművész, aki csendes visszavonultságában lankadatlan buzgalommal dolgozik festményein. A Bazar bérház emeletén levő műtermében megnyitotta Nagyvárad Képzőművészeti Szalonját, ahol állandó kollektív kiállítást rendez országos nevű művészek műveiből. A kezdeményezés célja az, hogy a szerveztelen képzőművészek számára lehetőséget nyújtson arra, hogy a műpártoló közönség megismerje műveiket s az állandó tárlat keretében bármikor megtekinthesse azokat. A Nagyvárad Képzőművészeti Szalonban a kiállított műtárgyakat bárki belépődíj nélkül megtekintheti.

Nagyvárad új művészeti szalonja vasárnap délelőtt 11 órakor nyílt

meg hivatalosan. A sajtó számára is bemutatta a kiállítást Gross Károly, aki nagy lelkesedéssel és szeretettel beszél — pályatársai műveiről. Pedig az ő festményei kimagaslóan a többi képek közül. Mindjárt az első festménye, amin megakad a szemünk: a város képe, az összeomlott garasoshíd környékéről nézve. Sok képet láttunk már Nagyváradról, volt idő, hogy művészeink valósággal ostrom alá vették Váradot, minden oldalról, ezt a motívumot is többen megfestették, de nyugodt lélekkel állíthatjuk, hogy Gross Károly, aki nem is született várad ember, jobban „megfogta” a város levegőjét, mint a benszülött piktorok. Színes és eleven ez a kép, érezni lehet a falak között lüktető életet és a levegőjében is ott van a Körös különös párája. Hasonlóan szép a Munkács váráról készült képe. Finom hangulat ömlik el „Déli harangszó” című ké-

Kártolószalagokat

mindenfajta kivételben, elsőrendű minőségben szállít

Első Magyar Kártolószalaggyár R. T. Pestszentlőrinc, gr. Apponyi Albert-u. 8 szám.

Telefon: 146-764.

pén. Az aratómunkások leteszik a kaszát s kalaplevéve hallgatják a háttérben látszó kis faluból odahallatszó déli harangszót. Erőtől, élettől lüktető művek népeleti képei. Talán néhol sok színt kever, de az élet is sokszínű s annak gazdagságát, fában, hegyben, házban, emberben megjelenő szépségét híven adja vissza. Gross Károly nagy nyeresége művészeti életünknek.

Külön teremben állítja ki műveit Gyergyói-Brassay D. András festőművész. Képei javarésze tájkép, amelyek az erdélyi hegyek különös levegőjét nagyszerűen érzékelteti. Tehetséges művész munkáit ismerjük meg Gyergyói Brassay D. András képeiben.

A többi kiállítók közül ismert nevek: Visky János, aki mozgalmassal lovasképeivel szerepel, igen előnyösen, Gebhardt csendéletei és tájképei, Fodor Jenő érdekes kisméretű kompozíciós kísérletei, Biró nagyon finom, sőt tónusu szegfücsendélete, Csabai (Brassóból elszármazott művész), csendéletképei, Szalay élettelen, szép figurális képe, Schweizer Rudolf igen erős férfiarcképe, Bolezadzky, dr. Szilágyi Kolozsvár) és Enei (Budapest) művei egészítik ki a kiállítást, amely — hangsúlyozzuk — érdemes a megtekintésre.

Örömmel üdvözljük Gross Károly kezdeményezését azért is, mert a műkereskedők vásári és gyakran gyanús eredetű képei helyett művészi munkákhoz juthat olcsó áron a közönség.

(—1a)

Iparos ünnepségek Székelyhídon

Székelyhid. Saját tud. Szép iparos ünnepség zajlott le vasárnap az erdélyi nagyközségben. A nagylétfai Ipartestület gyönyörű kivitelű nemzetiszínű zászlót ajánlott fel a székelyhídi Ipartestületnek. Ennek a zászlónak az ünnepélyes átvétele és fölavatása történt meg vasárnap.

A zászlót hozó nagylétfaiak népe küldöttség és díszmagyar ruhás lányok sorfala várta a község bajáránál. A katolikus és a református templomba vonultak, ahol megáldották a zászlót. Az átadás ünnepsége a Fürdő-vendéglő nagytermében zajlott le. Ünnepi beszédet Olasz Vilmos nagyvárad kereskedelmi és iparkamarai titkár mondott. A létfai Ipartestület elnökétől hazafias fogadalmmal vette át a zászlót Kopányi Bálint székelyhídi ipartestületi elnök. Kopányi Bálintné vitte a zászlóanyagot. A várad Ipartestület nevében Kovács Antal beszélt, míg a díszesügek üdvözlését Végh Sándor tolmácsolta.

A 200 területes közelében többek között Bodnár Sándor orsz. képviselő és dr. Sady Tibor közjegyző mondott pohárköszöntőt. Este műkedvelő-előadás, majd táncmulatság fejezte be az ünnepséget.

Az Azovi tengertől a Valdai hegységig

Teljes támadó hadmozdulatban vannak a német és szövetséges csapatok

1200 kilométer szélességben folynak a harcok

ezéri főhadiszállás. (NTI) A véderőparancsnokság jelenti: Azok a súlyos, megsemmisítő csapások, amelyeket a hónap kezdete óta a szovjet véderőre mértünk, a hadműveletek új szakaszához vezettek. Az Azovi tengertől a Valdai hegységig, az Ilmen-tótól délkeletre, 1200 kilométeres szélességben, a német és szövetséges csapatok teljes támadó hadmozdulatban vannak kelet felé. A Brjanszki és Vjaszami csatateret már mélyen az arcvonal mögött vannak. Kétségbeesett ellenállás, folytatódó kiterjesztési kísérletek és igen magas véráldozat árán sem kerülhetik el a körülzárt ellenséges erők sorsukat. Eddig már több, mint kétszáz ezer foglyot ejtettünk. A foglyok száma állandóan növekszik. Német harci gépek eredményesen bombáztak a keleti arcvonal középső szakaszán ellenséges osztagokat, vasutvonalakat, továbbá Leningrád ellátási útjait. Az angol utánpótlás elleni harcban tengeralattjáróink az Atlanti óceánon három hajót süllyesztettek el, összesen 23.000 tonna tartalommal. A Far Oer szigeteken környékén szintén három hajót süllyesztettünk el, mintegy háromezer tonna térfogattal. További két kereskedelmi hajót kilencezer tonnával. Egy kereskedelmi hajót lángokba borítottunk. (MTI)

Ezerszámra fekszenek a szovjet holttestek a Brjanszk körüli katlanokban

Berlin. (NTI) Október 12-én a Vjaszma és Brjanszk körül nagy gyűrűben bezárt bolszevita tömegeket még szűkebb térre sikerült összeszorítani. A bolygó szovjet menetszlopok, melyeket a politikai biztosok hajtottak előre, hasztalanul próbálkoztak kitérni, kísérletük mindenütt véresen összeomlott. A kilátástalan vállalkozások a szovjet véres veszteségét óriási mértékben növelték.

A vasgyűrű sok helyén ezerszámra fekszenek a holttestek egymás hegyén hátán.

Egy kétszáz méter hosszú arcvonalszakasz előtt 850 bolszevita holttestet számoltak össze. (MTI)

Berlinből jelentik: Katonai részről

közik a Német Távirati Irodával, hogy a keleti arcvonalon, a déli szakaszon, a német légierő támadást intézett szovjet repülőterek ellen. Eddigi jelentések szerint 15 gépet pusztítottak el a földön, sok találatot értek el szállásokban és csarnokokban. Egyik ipartelep elleni támadás alkalmával pedig nagy tűzfészket állapítottak meg a brjanszki katlanban erős csapatgyülekezést sikerült leküzdni. (MTI)

A vasutvonalak elleni támadások során öt vonatot megsemmisítettek, négyet megrongáltak. A Muran-vidéken vasúti célok elleni támadások során fontos sinberendezéseket rongáltak meg. (MTI)

„A helyzet egészen rossz” — írja egy angol lap

Stockholmból jelentik: (NTI) Londoni jelentés szerint a sajtó teljesen egybehangozva rámutat arra, hogy a keleti arcvonalon a helyzet rendkívül komoly. A Sunday Times ezeket írja: ha azt mondjuk, hogy a helyzet komoly, azzal nagyon keveset mondunk. A helyzet rossz, egészen rossz. A lap különösen a szovjetkormányának a felhívását emeli ki, amely kétségbeesett hangú. (MTI)

Milánóból jelentik: (MTI) Az olasz lapok szerint a Szovjet kétségbeesett helyzete Londonban óriási megdöbbenést keltett. Aggodalommal gondolnak arra, mi következik, a szovjet háború felszámolása után? Hangoztatják, hogy tenni kellene valamit, még pedig nagyon gyorsan. A kétségbeesés annál nagyobb, mert amerikai körökben igen rossz benyomást keltett Anglia télenléte. Anglia mégsem tehet semmit a szovjet megsegítésére. Az amerikaiak azt tanácsolják az angol vezérkarnak, tegyen csapatokat partra Európában. Washingtonban azonban tudniok kell azt, hogy milyen nehézségekkel küzd az angol tengerészet és milyen kockázatos lenne az angolokat ilyen kalandos vállalkozásokba küldeni.

Ankara. (NTI) A török rádió legutóbbi jelentése alapján azt mondta

be, hogy a moszkvai kormány már vagy egészen elhagyta Moszkvát, vagy már készülődik. A diplomáciai testületek is előkészületeket tettek, hogy kövessék a példát. (MTI)

FRANCO ÜDVÖZLŐ TÁVIRATA A FÜHRERHEZ

Berlinből jelentik: (NTI) Franco spanyol államfő a legújabb nagyarányú német sikerek alkalmából táviratot intézett a Führerhez, aki meleghangú táviratban fejezte ki köszönetét. (MTI)

Berlin. (NTI) A keleti arcvonal középső szakaszán továbbra is változatlan ütemben folyik az ellenséges csapatok megsemmisítése. Súlyos támadások következtében nagytömegű bolszevita hadianyag pusztult el. Teljesen megsemmisült 13 vasúti szerelvény, négy pályaudvar 244 különféle jármű, 9 páncélcsovi és sok löveg. (MTI)

Helsinki. (NTI) A szovjetrádió közölte a Pravda vezércikkét, amely valamennyi szovjetnépet felhívja, hogy utolsó csepp véréig küzdjön. A veszély nagy — mondja a kommunista párt hivatalos lapja — a szovjethadsereg újabb megpróbáltatások előtt áll. (MTI)

Berlinből jelentik: Mint a Német Távirati Irodának katonai részről jelentik, vasárnap délután német vadászgépek két angol bombázó és négy vadász gépet lőttek le a holland partok közelében és a La Manche csatorna fölött. Az angol gépek a part fölé igyekeztek repülni. Német részről nem volt veszteség. (MTI)

Berlinből jelentik: Mint a Német Távirati Irodának katonai részről jelentik, német messzehordó ütegek vasárnap folyamán hadifontosságú célokra tüzeltek Dover mellett. A célokban több találatot figyeltek meg. (MTI)

MEGHUSITOTT ANGOL TÁMADÁSI KISÉRLET TOBRUKNÁL

Berlinből jelentik. (NTI) Az angol jelentések azt állítják, hogy október 8-án és 9-én a Földközi-tengeren több olasz hajót megrongáltak sőt elsüllyesztettek. Ezzel kapcsolatban a

Német Távirati Iroda illetékes helyéről értesül, hogy az említett időben a Földközi-tengeren csupán egy kis hajót rongáltak meg és egyetlen egyet sem süllyesztettek el. (MTI)

Róma. (Stefani) Az olasz főhadiszállás 497-ik számú közleménye: Észak-Afrikában az ellenség Tobruknál megtámadta állásainkat. A támadást meghehítottuk és az ellenségnek súlyos veszteségeket okoztak. Olasz és német repülők támadták Tobruk és Marsa Matruh katonai célpontjait és jelentős károkat okoztak az ellenségnek. Valamennyi gépünk visszatért támaszpontjára. Többen közülük súlyos találatokkal. Angol gépek Rerna ellen intéztek légitmadást és kisebb károkat okoztak. Két ellenséges gépet elöltünk. Három további gépet a németek lőttek le a tenger felett. Ellenséges erők Szicília fölé repültek és bombákat dobtak le. Csekély kárt okoztak. Négy polgári személy életét veszítette. A Földközi-tengeren torpedórombolóink három ellenséges repülőgépet lelőttek. (MTI)

BULGÁRIA NEM MOZGÓSIT!

Szófiából jelentik: (NTI) A Bolgár Távirati Iroda cáfolja a bulgáriai általános mozgósításról külföldön terjesztett híreszteléseket és megállapítja, hogy a híresztelés ez esetben is valótlan. (MTI)

Három nagyváradai szállodástól vonták meg az iparjogosítványt

Nagyvárad. Saját tud. Nagyvárad elsőfokú iparhatósága véghatározatával megvonta Waiszlovich Emil, a Park szálloda tulajdonosa, Rein Jenőné, a Newyork szálloda bérője és Ládnesz Lajosné szállodabérő iparjogosítványát. Az iparhatóság határozata november 15-én lép életbe. A határozat ellen nevezettek sem kártérítési igényt, sem jogorvoslással nem élhetnek. Érdeke: a határozat indoklása, amely szerint a kereskedelemügyi minisztérium rendelte el a fenti intézkedést, a honvédelmi minisztérium megkeresé-

sére. Mivel a határozat ellen jogorvoslatnak helye nincs, különös érdeklődéssel várja a város közvéleménye a Park szálloda ügyének újabb fordulatait. Minden valószínűség szerint keresztény érdekeltség veszi át és tovább is fenntartja az üzemet. Az épülettömb Waiszlovich Emil tulajdonosa, aki annak további bérbeadása felől még nem intézkedett. Szó lehet arról, hogy az iparhatóság javasolja a szálloda további fenntartását és a bérlet igénybevételét.

110 felszabadult iparostanuló kapta meg segédlevelét

Nagyvárad. Saját tud. Ünnepies keretek között osztotta ki vasárnap délelőtt az Ipartestület előjárósága az ujonnan felszabadult 33 leány és 77 fiú tanulóknak az első ízben alkalmazott segédleveleket. Az ünnepség a Hírszekegy elnéklésével vette kezdetét, majd Szabó Károly ipartestületi elnök üdvözölte a megjelenteket, bejelentve, hogy ezt az ünnepélyes alkalmat az előjáróság nem akarta hivatalos formába öltöztetni, hanem igyekezett külső keretek között megtartani.

Madarassy Gyula, az iparostanuló iskola igazgatója szép beszédet intézett az iparosifjúsághoz, hangsúlyozva a magyar ipar jelentőségét, munkára és tanulásra buzdította az ifjakat, hogy művelt iparosokká váljanak. Az ünnepség résztvevői ezután elnéklétek a Szózatot, majd Darabont Gyula, az Ipartestület alelnöke mondott meleghangú beszédet a hallgatókhoz.

A nagy lelkesedéssel fogadott beszédek után Szabó Károly elnök és dr

Kiss Endre főjegyző megkezdtek névsor szerint a segédlevelek kiosztását. Minden egyes új segédlevelt az elnök melegen kezelt szorított.

A segédlevelek kiosztása után Szabó Janos kőműves felsőházi tag emelkedett szólásra.

— Kétszer szabadultatok fel — kezdte beszédét — előbb az elnyomtatás alól, most pedig a mesterség tanulásában. A magyar munkástól elvárja a haza, hogy az az alkotó elem legyen, amely az ország és a kereszténység érdekeit tartja szem előtt. A felszabadult ifjak között igen sokat látok nem keresztényt. Remélem, hogy nem fogják elfelejteni, hogy magyar tanárok tanítottak, magyar ipartestület adott számukra oklevelet. Nem jöhet többé 1918...

Majd megköszönte a kiképzést az új segédlevelet felszólította, hogy tömörüljenek a Nemzeti Munkaközpont tagjai sorába.

Az ünnepélyes segédavatás a Himnus elnéklésével véget ért.

Egy tartalmas ünnepség

A régi, dáridos magyar-világ ránk szakadt öröksége már az, hogy szeretünk ünnepelni, laukeltezni. — másfélórás beszédeket, pohárcsengős áldomásokat zengeni, — azokra dörögő éljenekkel, meleg kézszorításokkal válaszolni — egymás nyakába borolni — és anélkül táncolni, hogy az ünnepség tartalmához fűződő őszinte kapcsolataink híján — arra egy fél-nap múlva már csak vissza is emlékezni. Az ilyen örökös ünnepelések és ünnepeltetések — sokszor tartalmatlan terheitől elfáradt lel. künkre bizony gyögyítőleg hatott vasárnap délelőtt az ipartestületi székház dísztermében lezajlott bensőséges ünnepi aktus, mely úgy külsőben, minő belső tartalmánál fogva is messze kimagaslott a megszokott ceremóniák közül.

Szoklatlan jelenség, de ezalkalommal egyszerű iparos iljak álltak az ünnepség központjában. A kezdő és a tanulmányát befejező két iparos-generáció öltötte magára ünnepi jelöltét, hogy az egyik hitet tegyen az iparpályára választása mellett, a másik pedig utaváltozó biztatás: kérjen, amikor képesítőlevéllel a kezében az élet meggharcolására indul. Soktagoltságú társadalmunk egy eddig igen mostoha sorsát nyögő rétege került most az ünnepség központjába, a magyar ifjúságnak egy nagyjertékű, de eddig jórészt csak másodrangú szerepet játszó osztálya lépett a nyilvánosság elé, hogy azon a szinten kérjen magának helyet, elismerést és megbecsülést, amelyet már rég kiérdemelt, de korábbi társadalmi elítéltek tudomásul nem vettek. Tanulmányukat befejező iparos leányokat és fiukat avattak ezen az ünnepségen, hogy tanáraik és tanítómestereiktől még egy utolsó biztató szót kaphassanak az élet küszöbén.

A zsufoltság megtelt terem az ébredő új magyar közfelfogás biztató jeleit tárta elénk, amikor annak a száz-tíz ifjunak első utraindítási ünnepélyes alkalmán ilyen széleskörű érdeklődési váltott ki. A születendő új magyar munkaadalmi életjáró kolonáinak, legértékesebb munkásainak avató ünnepi volt ez, mely más cifra pompákkal szemben a maga hangtalan szerénységében, de büszke öntudatában volt nagyvonalú és méltóságos, ahol a megjelentek hiánytalan lelki közönsége, az ünnepi szónokok frázismentes, bölcs szavatai adták belső tartalmát ennek az első iparos-avató ünnepélynek.

Csak hallani kellett Madarassy Gyula ipariskolai igazgató széles látókörű és modern nevelési felfogására épített utaváltozó intelmeit a felavatottakhoz, — csak érezni kellett Dorabont Gyula ipartestületi alelnök saját életéből merített atyai szavainak hatását az új iparostanulókhöz, — csak

lálni kellett a száz-tíz ifjú leányok és fiatalembernek lelkesedéstől pirosra gyúlt arcát, amikor Szabó Károly ipartestületi elnök kézfogással segéd-dé avatta őket, — hogy megérezzük a magyar iparostársadalom egész jövőjére kiható nagy lépést, amikor a régi szélnekbecsítés helyett most emberséges módon, más iskolai tanuló társához egyenrangúan, a tanulmányát befejező iparos ifjú is méltó kezetek között kapja kezhez bizonyítványát.

Madarassy Gyula igazgató kezdeményezésének adott életet és ünnepi fényt ez a szűnig telt terem, hogy a jövőben már rendszerezésük is azt, hogy ezzel ne csak segédde, hanem a társadalom többi ifjúságával egyenrangúvá is avassák a magyar iparos ifjút, — az eljövendő szociális magyar munkaadalm több megbecsülésre érdemes harcát.

Jaskó Sándor

GAZDASÁGI ÉLET

A magyar közgazdaság és az új európai rend

Aligha lehet ma kérdés, ami jobban érdekelné mindazokat, akiknek gondjaira a magyar közgazdaság intézése bízva van, mint az, hogy mi vár egyrészt az egész magyar közgazdaságra, de legfőképpen mi vár a világszeret ismert magyar iparra abban az Európában, amelynek körvonalai a szövetséges hatalmak csapatainak győzelmes léptei nyomán egyre inkább kibontakoznak.

Jól tudjuk, hogy foként olyan körökből, amelyeknek politikailag nem nagyon kívánatos a tengelyhatalmak győzelme, mindig újra és újra szárnyra kelnek azok a híresztelések, amelyek azt akarják elhitetni, hogy ebben az új Európában a magyar ipar-nak nem lehet jövője. Erre a kérdésre keresi a feleletet a Társadalmi Egyesületek Szövetsége Ipari Szekciójának, a Keresztény Gyáripari Váll-

latok Szövetsége kiadványsorozatában most megjelent II. füzet, amelynek címe: „A magyar közgazdaság és az új európai gazdasági rend” Adómi György főmérnök tollából.

A szerző, amikor a magyar ipar lehetőségét vizsgálja az új Európában, elsősorban a német közgazdasági élet vezető tényezőinek megnyilatkozásaira és cikkeire támaszkodik. Megállapítja, hogy ha bizonyos mértékű átalakulás elkerülhetetlen is lesz a magyar ipar felépítésében, nem leállítás, hanem inkább a legnagyobb prosperitás elé néz a magyar ipari termelés. Az értékes táblázatokkal és értékes statisztikai adatokkal tarkított füzet ára 50 fillér, megrendelhető a TESZISZ-nél (Budapest, V., Alkotmány-utca 10.) és a Grill-féle könyvkereskedésben (Budapest, V., Dorottya-utca 2.).

Ünnepélyes külsőségek között osztották ki Szegeden a nemzetvédelmi kereszteteket

Szeged. (MTI.) Vasárnap délelőtt osztották ki a szegedi ellenforradalom résztvevői között a Kormányzó által adományozott nemzetvédelmi kereszteteket. Az ünnepség szentmisével kezdődött, amelyet Uzdóczy Zdravetz István tábori püspök pontifikált. Utána a városházán mintegy négyszáz szegedi ellenforradalmár gyűlt össze, köztük Glattfelder Gyula megyéspüspök és Tukats Sándor főispán. Dr. Bokor Pál ügyvéd, a szegedi nemzetvédelmi bizottság tagja mondott beszédet, majd

vezet Magasházy László vezérőrnagy, a nemzetvédelem kaptalanjának elnöke mondott beszédet. Azután a fogadalmat tették le a kitüntettek. A fogadalmatétel után Uzdóczy Zdravetz püspök elsőnek Glattfelder Gyula megyéspüspök mellére tűzte ki a nemzetvédelmi keresztet, majd kiosztották a nemzetvédelmi keresztet a többi kitüntetettek között. A kitüntetettek nevében dr. Tóth Imre, a szegedi nemzetvédelmi bizottság tagja mondott köszönetet. Az ünnepség Zdravetz püspök záróbeszédével ért véget.

Templomot szenteltek a „Pétfürdő” mellett, telepés községben

Varga miniszter is jelen volt az ünnepségen

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Pétfürdő melletti telepés falu számára, mely egyedüli telepés község az országban, melyet gyár vállalat alapított, Vendel zirci apát, felsőházi tag A szertartáson és az utána következő ünnepi résztvevő Varga József kereskedelmi és iparügyi miniszter is, aki rövid beszédben méltatta a nap jelen-

tőségét. A régi kapitalista világban üzemeket létesítettek amelyek az emberek tudását és munkaerejét sokszor a végletekig kihasználták, de többet nem törődtek sorsukkal. Az egyház volt az első, amely rámutatott ennek romboló voltára és követelte az ipari munkásság számára a civilizáció előnyeit és a lelki kultúra biztosítását.

Román erődökből — emlékművet emelt hőseinek Paptamási

Paptamási. Saját tud. Vasárnap avatták fel gyönyörű ünnepség keretében Paptamásiban a román erődök köreiből emelt országzászlóemlékművet s a község világháborús hőseinek emléktábláját. Országzászló, Kismarja község ajánlott fel a paptamásiaknak. Az ünnepségen a vármegye képviselőletében megjelent dr. Vitéz Nadányi János alispán, akit ünnepélyesen fogadtak a község határában fölállított diadalkapunál. Az ajándék Országzászlót a kismarjaiak leventeszázada is elkísérte.

Az ünnepséget a református templomban lefolyt zászló-megáldás vezelte be, majd a templom mellett felállított Országzászlóemlékműnél folytatódott. A leventék zenekara a Himnusz-t játszotta el. Káló István kismarjai lelkész ezután átadta a zászlót Paptamási főbírójának Dr. Farkas István árvászeki úlnök az ereklés Országzászló bizottság nevében beiktatta a zászlót s hazafias beszédben ismertette a zászló jelentőségét.

A 37 paptamási hősi halott emléktábláját a református iskola falán helyezték el. Itt Kovács Sándor mondott avatóbeszédet, majd Nadányi alispán méltatlan ezután a hősi halottak emléket s az erődítményzónába került község két évtizedes hősi kitartását. Melegen üdvözölte a paptamásiakat az egész vármegye nevében. Az alispán a megye színeivel díszített koszorút helyezett el az emlékműre. Dr. Czifra Kálmán főszolgabíró a járás nevében, Szűcs Sándor a református hívek nevében, míg Balog Imre a frontharcosok nevében beszélt.

A hősi halottak árváinak és özvegyeinek fővonulásával az ünnepség véget ért.

Elhalasztották a hegyközségi közgyűlést

(Nagyvárad.) Mint ismeretes, vasárnap délelőtt kellett volna megtartani a városi hegyközség közgyűlését. A közgyűlést azonban a tagok csekély érdeklődése miatt el kellett halasztani. Így a hegyközségi közgyűlést a jövő vasárnap tartják meg a Baross Gábor kereskedelmi fiúiskolában délelőtt fél 12 órai kezdettel.

Nagyvárad thj. város polgármestere. Városgazdasági ügyosztály. — 43.079—941. sz.

Hirdetmény

Nagyvárad város tulajdonát képező a Bányasor 37. sz. a. házban lévő 3 szoba és mellékhelyiségekből álló lakás és üzlethelyiséget, valamint a Várház-utca 41. sz. a. házban 1 szoba és konyhából álló helyiséget folyó évi november 1-től bérbeadom Bérleti ajánlatok a gazdasági ügyosztály által rendelkezésre bocsátandó úrlapokon folyó hó 20-i napjának délelőtt 10 órájáig lehet a városgazdasági ügyosztályhoz nyújtani. Később beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Fenntartom a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhassak.

Nagyvárad, 1941. október 9

Dr. Soós István s. k. polgármester.

Frenczel Sándor

tükör és üvegsziszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Olcsó ablaküvegezés

Képkerekezés

Nagyvárad, Szt. János utca 48.

Telefon: 19-13

Plébánosválasztó közgyűlést tartott a kolozsvár-belváros római katolikus egyházközség

Bálint Józsefet, Baráth Bélát és Faragó Ferencet jelölte a közgyűlés püspöki kinevezésre

Kolozsvár. Saját tud. A belvárosi Szent Mihály római katolikus egyházközség vasárnap délelőtt tartotta meg plébánosválasztó közgyűlését. Mint ismeretes, az egyházközség néhány évvel ezelőtt Márton Aront, a jelenlegi gyulafehérvári püspököt választotta meg plébánosává. Nemsokkal ezután XI. Pius pápa gyulafehérvári püspökké nevezte ki, megengedte azonban Márton püspöknek, hogy három évig megmaradhasson a kolozsvári Szent Mihály egyházközség plébánosi tisztjében is. Márton Aron élt is ezzel a pápai engedéllyel és tovább akarta igazgatni az egyházközség ügyeit. A második bécsi döntés azonban ketté osztotta az egyházmegyét. Márton püspök úgy érezte, hogy a Romániába szakadt híveinek nagyobb szüksége lesz rája és így ott maradt Gyulafehérváron. Az országhatáron túlról azonban már nem intézhette intenzíven a kolozsvári egyházközség ügyeit és ezért vált szükségessé a plébánosválasztás is.

Az egyházközség tagjai a római katolikus gimnázium díszteremében gyűltek össze. Ezt megelőzőleg a Szent Mihály templomban ünnepélyes szent mise volt. A díszteremben az elnöki emelvényen Csendor Jenő dr. h. plébános, Óvári Elemér dr. főgondnok helyettes, Kedves András dr. gondnok és Szilágyi Márton igazgatótanító, egyházközségi jegyző foglaltak helyet.

A plébánosválasztó közgyűlést Csendor Jenő plébános helyettes nyitotta meg ünnepi imával, majd bejelentette a közgyűlés célját. Ezzel egyidejűleg meleg szeretetteljes szavakkal emlékezett meg a Romániába szakadt Márton püspökről. Bejelentette, hogy a püspök a választások levezetésére Gajdácsi Béla pápai prelátest püspöki biztosként küldte ki. Indítványára a közgyűlés Hevesi József vezetésével Veres Ernő dr. és P. Jánosy Béla dr. részvételével bizottságot küld ki a püspöki biztos meghívására.

Gajdácsi püspöki biztos beszédében kifejtette a közgyűlés fontosságát, egyben pedig ismertette a plébánosi teendők mibenlétét és a reáharuló kötelességeket.

— Egy vallásilag megosztott városban — mondotta többek között a püspöki biztos — a katolikus érdekeket méltóképpen kell képviselni és végül az új időknek új útjait kell, hogy felismerje és járja. Szükséges ehhez egy egész ember, egy egész pap, tudás, műveltség és mélyenérző papi lélek.

A választást elrendelő egyházi leirat felolvasása után Szilágyi Márton egyházközségi jegyző ismerteti a plébánosválasztásra beérkezett pályázatokat. Eszerint pályázatot nyújtottak be: 1. Ágotha Endre esperes, kerületi tanfelügyelő, nyárádremetei plébános. 2. Baráth Béla dr. pápai titkos kamarás, hittudományi főiskolai tanár. 3. Csörgő Benedek püspöki tanácsos, hittudományi tanár. 4. Bálint József püspöki tanácsos, az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség igazgatója,

országgyűlési képviselő. 5. Faragó Ferenc dr. zsinati bíró, hittudományi főiskolai tanár, a papnevelő intézet vicerektora és 6. Schmidt László ehedi plébános. Miután a közgyűlés egyhangúlag a titkos szavazás mellett dönt, dr. Bartha Ignác országgyűlési képviselő és Xántus János iskolaigazgató elnökletével két szavazatszedő bizottságot küldenek ki. A bi-

zottság tagjaivá László Gyulát, Szász Józsefet, dr. Hankó Jánost és Gergely Jenőt választják be.

A szavazatok összegyűjtésére és megszámlálására engedélyezett idő után teszi meg jelentését a szavazatszedő bizottság. Eszerint leadtak összesen 277 szavazatot, amelyből egy üres volt. A többi szavazatot így osztották meg: legtöbbet kapott Bálint József, 125 szavazatot, Baráth 89 Faragó 34. Ágotha 2, Schmidt nem kapott szavazatot. A szavazatszedő bizottság jelentése alapján Gajdácsi püspöki biztos bejelenti, hogy a püspöki jóváhagyás, illetve kinevezés végett a három elnökterjesztést fel. Márton Aron dönt azután majd, hogy a három jelölt közül kit tart legalkalmasabbnak a kolozsvár-belvárosi plébánosi tisztség betöltésére.

Baross Szövetség Rovatja

Nem árusíthatnak rádiót a zsidó kereskedők

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad-i rádióigazgatóság kerületében a zsidó rádiókereskedők és előállítók engedélyeit szeptember 30-ig megvonták. Ez az intézkedés 8 zsidó kereskedőt és iparost érintett, akiket kötelezték arra, hogy készleteiket vagy árusítsák ki, vagy pedig engedéllyel bíróknak adják át. Jelentős lépés ez az ipar és a kereskedelem zsidótlantása felé, annál is inkább,

mert a rádió szakmában különösen kívánatos a politikailag megbízhatatlan elemek eltávolítása. Szükséges azonban, hogy az illetékes tényezők éberrel őröködjenek: valóban végrehajtották-e a rendelkezéseket s hogy az engedélytől megfosztott zsidók nem bújnak-e el keresztény vállalkozók cégére mögé? A Baross Szövetség feladata, hogy ezt a legszigorúbban ellenőrizze.

Vonják meg a kegyesárusítást a zsidóktól

A Baross Szövetség ismételtan felterjesztéssel fordult az illetékes hatóságokhoz, elsősorban a kereskedelmi miniszterhez és kérte, hogy vonják meg a keresztény kegyesárusításának jogát a zsidóktól. Most, amikor a kegyesletes ünnepek következnek, lehetetlen, hogy ismét zsidók árusítsák a kereszténység szimbólumát, a keresztet, a szentképeket, szentek szobrait, stb. A Baross Szövetség azt kéri az illetékesektől, hogy ne csak

ezeknek a kegyesárusítását vonják meg a zsidóktól, hanem a sírkő, koszorú, temetői gyertya, sírlámpa, stb. árusítását is.

A Baross Szövetség egyébként a közeledő Mindszentek ünnepére való tekintettel kérésintézet a minisztériumhoz, hogy a keresztény virágkezeskedőket lássák el a koszorúkészítéshez szükséges megfelelő mennyiségű drótanyaggal.

Feloszlott Nagykárolyban az Erdélyi Párt tagozata és megalakult a kormánypárti szervezet

Sor kerül a keleti részek összes szervezeteinek felszámolására

Feltűnést keltő hír érkezett hozzánk Nagykárolyból. Az Erdélyi Párt ottani szervezetének választmánya vasárnap délelőtt dr. Tóth Zoltán ügyvéd elnöklelte alatt ülést tartott s kimondotta az ottani pártszervezet feloszlását és a Magyar Elet Pártja helyi tagozatának megalakulását, amiről táviratilag értesítette a miniszterelnököt. A közgyűlés összehívásáig, illetve az új tisztikar megalakulásáig dr. Tóth Zoltán és nagykárolyi tagozatának volt főtitkára vezeti az ügyeket.

Nagykároly az első város a felszabadult keleti részekben, ahol az Erdélyi Párt vezetői elhatározták a pártszervezet felszámolását és a kormánypártba való belépést. Több ok vezetett erre a döntésre. A volt határvidek lakosságának nagyrésze ugyanis sohasem érezte kimondottan erdélyinek, az erdélyi szellemről áthatott magát s azért magára nézve nem látta elég indokoltnak az erdélyi magyar egységbe való tömörülést, ami a párt egyik legfontosabb célkitűzése a szervezet megalakításának kijelentése és programja szerint: „Mi nem vagyunk erdélyiek”. — Állapították meg az erdélyipárti nagykárolyiak is, mit keressünk tehát az Erdélyi Pártban?

Bel- és külföldi muzeumokban képviselt, neves budapesti művésztl

Olajfestmények

sűrűsően, mélyen

Áron alul

eladók. Mehetnek d. e. 10-től este 7-ig, Breckner kárpitosnál, Rákóczi-ut 2.

Ezzel szerében — folytatták az okoskodást, — sokkal jobban szolgálhatják a megyeszékhelytől, pénzügyigazgatóságtól megfosztott, mezővárosi sorba süllyesztett város pillanatnyi érdekeit, ha egy kormányt támogató politikai alakulat szervezetének további fenntartása helyett nyílt színvallással a kormánypártba lépnek be, hiszen panaszai meghallgatását, kívánságaik teljesítését ugyanis csak a kormánytól várhatják s nem az Erdélyi Párt vezetőitől.

Kétségtelen, hogy a nagykárolyiaknak ez az elhatározása kormánykörök sугalmazására történt. S értesülésünk szerint a nagykárolyi átalakulást sorra követni fogja más városok erdélyi pártszervezeteinek felszámolása is, mert a kormánynak az a szándéka, hogy az Erdélyi Párt működését a történelmi Erdély határai közé szorítsa a felszabadított területeken. Ugy tudjuk, hogy a Magyar Elet Pártjának egy igen tekintélyes kiküldötte a közeljövőben végigjárta a Partium városait az Erdélyi Párt szervezeteinek felszámolása és a kormánypárt tagozatainak megalakítása céljából, ami figyelemreméltó tisztulási folyamatot fog eredményezni belpolitikai életünkben. (*)

Élmegnyitő összejövetelt tartott a székely leányok „Kis Teréz Köre“

Nagyvárad. Saját tud. A Római Katolikus Növédő Egyesület ez évben három kört létesített a falusi leányok részére. A Nogáll intézetben a Margit Kört, az Immaculata zárdában a Mária Kört és a Növédő Otthonban a székely leányok részére a Kis Teréz Kört. Hogy a munka eredményesebb legyen, a Növédő kéri a város hölgytársadalmát, küldjék alkalmazottaikat leánykörökbe. Engedjék a vasárnap reggeli szentmisére, kérjék számon, hogy hol töltötték a vasárnap délutánt és tegyenek jelentést a Növédőnek viselkedésükről, mert a cél nem csak az, hogy szabad vasárnapjaikat legyen hol tölteni, hanem nevelésük is.

A székely leányok Kis Teréz Köre első élmegnyitő összejövetelt vasárnap délután kis ünnepség keretében tartotta meg a Növédő Egyesület Leány Otthonában. Előzőleg a Szent László menedékház kápolnájában megújították fogadalmukat. Babics fő-tisztelendő úr meleg szavakkal buzdította őket az egyesületi élet kötelességeire. Utána a székely leányok nemzeti viseletükben változatos műsorral szórakoztatták a megjelent vendégeket. Buzás Róza, a Kis Teréz Kör legrégibb tagja, keresetlen szavakkal mondott köszönetet, hogy a Növédő Egyesület Otthonában újra megalakíthatták a Kis Teréz Kört. A Növédő elnöknője, szamosújvári Simay Matild, átérzte a leányok köszönetét és testvéri közfoggással erősítette meg az egyesület és a Kis Teréz Kör összetartozását és együttműködését.

Belvárosi mozgóban
Pusztai királykisasszony

eredeti témájú magyar film.
Szörényi Eva, Csorhos, Bilicsi, Hajmássy M.
A terem fütte.

A leányvásár

példátlan sikerrel fut a
Korona filmszínházban. Tel. 13-51.
Minden idők legragyogóbb operett filmjét Szelezky,
Sárdy, Kiss Manvi, Latabár, Vaszary, Bilicsi, stb.
játékai emelik felejthetlenné.

Apolló filmszínházban
Leslie Howard és Ingrid Bergmann
filmkölteménye

INTERMEZZO

HÁRY JÁNOS

Casino mozgó, Katolikus Körben. Telefon: 18-48.
Muráty Lili, Páger és Turay gyönyörű vígátéka

V É G R E

vidám játék a szerelemmel.

**A cseh frontharcos szövetség
józanhangú felhívása a volt
cseh katonákhoz**

Prágából jelentik: (NTL.) Blaha Ottó csendőrtábornok, a cseh hadviseltek szövetségének országos vezetője vasárnap felhívást intézett rádió útján a volt cseh katonákhoz. Józan eszükre és igazságérzetükre hivatkozott, majd rámutatott a következményekre, melyekre számítani kell egy olyan népnek, amely tétlenül, összetett kezekkel félreáll, amikor mások harcolnak és véreznék. Végül arra szólította fel a cseh hadviseltek szövetségének tagjait, ne engedjék magukat megtéveszteni a külföldi hazug hírektől. (MTI.)

**Kistarcsán nemzeti
zarándokhely létesül**

Kistarcsáról jelentik: Kistarcsa község összes egyházi és világi hatóságai, valamint intézmények és egyesületek közös értekezletre gyűlnek össze, amelyen egyhangú lelkesedéssel kimondták, hogy hálából a trianoni bilincsektől való megszabadulásunkért Kistarcsán a község központjában a budapest-kassai állami műt mentén nemzeti kegytemplomot építenek. Az építendő nemzeti kegytemplom a csiksomlyói szentélynek mása lesz. Az új szentély főoltára az országalapító Szent István királyé, a négy további oltár közül az egyiket a visszatért Észak, a másikat Kelet, a harmadikat Dél, a negyediket Nyugat állítja fel hálából, hogy egyesült az ezeréves Hazával. A mellékoltárok képeit Szent László király, Szent Erzsébet asszony, Szent Imre herceg és Boldog Margit magyar szentek díszítik. Az új szentély nemzeti zarándokhelynek készül, ahol magyar testvéreink Kisasszony napján hálátnepre gyűlnek össze. A politikai község képviselőtestülete nagylelkű megértéssel veti meg az alapját a mozgalomnak és a szent cél szolgálatára szükséges nagyobb ingatlant felajánlotta. A nemzeti kegytemplom építése ügyében az értekezlet szűkebb körű bizottságot küldött ki az országos mozgalom megszervezésére.

**Beyer László
uriszabósága**

A legmodernebb-zabások! Fazonok kifogástalan kivitelben készülnek!
Kossuth Lajos-utca 12. szám.

Kratochvíl altábornagy köszönete

Nagyvárad. Saját tud. Kratochvíl Károly altábornagy a következő megleghangú köszönőlevelet intézte dr. Soós István polgármesterhez, a négyes ezrednap lezajlása után:

*Méltóságos Polgármester Ur!
Az a szívélyes fogadtatás, amelyben Nagyvárad városa az október 4. és 5-iki honvédek ezrednapja alkalmával részesített, olyan élményt nyújtott számomra, amely méltó beteljesedése volt mindazon elképzeléseimnek, vágyaimnak és reményeimnek, mellyel több mint*

20 év óta szüntelenül oda vágytam. Fogadja Méltóságod úgy az Ön személyében, mint Nagyvárad városának képviselőjében a ragyogóan szép és meleg szívű fogadtatásért hálás köszönetemet.

Igaz nagyrabecsülésem nyilvánításával maradok Méltóságodnak Balatonszepezd, 1941. október 12.

Oszinte híve

Szent Kereszthegyi
Kratochvíl Károly s. k.,
altábornagy.

**Nagyvárad utcáinak
végleges elnevezése**

Az utca neve:

235. A-10. Ipolyi Arnold „
236. D-7. Irinyi József „
237. A-9. Isaszeg „
238. H-10. Iskola „
239. A-9. Isonzó honvéd „
240. E-8. Iványi Ödön „
241. H-9. Izabella ut „
242. E-8. Jakab Mihály „
243. A-9. Janus Barnenius „
244. C-6. János Zsigmond „
245. B-10. Jávoroka Ádám „
246. H-11. Jázmin „
247. B-8. Jókai Mór „
248. F-7. Báró Jósika Miklós „
249. A-7. József Nádor „
250. F-6. Juhász Gyula utca „
251. B-9. Jurisch Miklós „
252. C-11. Kacsóh Pongrác „
253. H-6. Kadaroka „
254. F-9. Kapisztrán János tér „
255. E-9. Kapucinus utca „
256. G-2. Karácsonyi János pk. ut „
257. C-7. Kaszárnya tér „
258. D-6. Kaszárnya utca „
259. D-6. Katalin „
260. A-8. Katona József „
261. C-6. Kazár Emil „
262. E-8. Kazinczy Ferenc „
263. G-7. Kálvária „
264. D-9. Kálvin János „
265. D-9. Károli Gáspár „
266. C-9. Károly „
267. F-12. Dr. Károly Irén „
268. G-11. Kecskeméti Lipót ut „
269. E-5. Kele vezér utca „
270. D-9. Kemény Zsigmond „
271. E-7. Kenese „
272. G-9. Kereszt „
273. D-7. Keskeny „
274. M-12. Késmárk „
275. E-11. Kigyó ut „
275-a. Keszthelyi Zoltán „
276. E-5. Kikelet ut „
277. C-4. Kinizsi Pál „
278. K-7. Kis Sötétági ut „

(6) Volt román név:

Óssi telep 16. sz. és 74. sz. utca
Strada T. Tichindeal
Óssi telep 39, 51 és 52. sz. utca
Strada Scoalei
Óssi telep 5. sz. utca
„ Baritiu és dr. Iosif Popovici
Calea Codrilor
Strada Prefekturii
Óssi telep 11. sz. utca
Strada Remus
„ Locot. Batranul Nicolae
„ Ioan Nistor
„ Densusionu
„ Margineanu
Óssi telep 27. és 28. számú utca
Strada Luminei
„ Alex. Roman
Szöllősi-rét 8. sz. utca
„ Stupinei
Piata Cetatij Astra részben új utca
és Filipescu
Strada Saguna
Consanziana
Cazarnei
Strada Cazarnei
„ Traian Grozavescu
Óssi-telep 23. és 32. sz. utca
Strada Vinului
„ Iosif Vulcan
„ Moldova
„ Petru Maior
„ Macelarilor
„ Alexandru Rusu
„ Uzinei Electric
Calea Umbrei
Strada Nichifor Crainic
„ Pompierilor
„ Ioan Creanga
„ Crucii
„ Ingusta
„ Caporal Musai
Calea Dimitrie Anghel
Óssitelepe 57. sz. utca
Calea Renasterii
Strada Cantacuzino
Calea Nicolae Ioan

TÜZHARC ZAGRÁBBAN EGY ISMERETLEN EGYÉN ÉS A RENDŐRÖK KÖZÖTT. Zágrábból jelentik. (NTL.) A belügyminisztérium közli, hogy egy rendőr a város egyik utcáján igazolásra szólított fel egy gyanús viselkedő egyént. Az illető a rendőrré támadt és megsebesítette majd menekülni próbált. Üldözés közben tüzharc keletkezett, melynek során több rendőr megsebesült, az ismeretlen egyén életét veszítette. (MTI.)

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— Kedden este ünnepi díszelőadás keretében Herczeg Ferenc: A hid című történelmi színműve van a színház műsorán a Szigligeti Társaság rendezésében, Széchenyi István gróf születésének 150. évforduljára. Az ünnepi díszelőadás műsora: 1. Ünnepi nyitány irta és vezényli: Szathmáry Endre karnagy. 2. Arany János ódája: Sármágy Miklós. 3. Emlékbeszéd. dr. Hlatky Endre főispán. 4. A hid. Főszereplők: Moory Lucy, D. Ihász Klára, Sármágy Miklós, Dely Ferenc, Tanay Emil, Barys Béla és Berengh Béla. Az előadást Sármágy Miklós főrendező rendezi.

— Szerdán este tisztviselő A) bérletben Sommerset Maugham világhírű regényének a színpadi változata szerepel a színház műsorán, melyet oly hatalmas és osztatlan sikerrel mutatott be pénteken este a Szigligeti Színház prózái együttese.

— Csütörtökön este nagy opera est a Szigligeti Színházban Szabó Ilonka a m. kir. Operaház illusztris művésznőjének vendégfellépésével W. Donizetti Lammemoory Lucia című operája kerül színre. Az előadás többi főszereplői dr. Dalnok Viktor, Szóts D. Péter, Lontas Konstantin, Kúrtós Károly és Szirmay Reginald operaénekesek, fővárosi vendégek lesznek. Bővített zenekar! Mérsékeltlen felemelt helyárak! Jegyek elővételben már kaphatók. A m. t. premíer bérletközönség helyeit a színházi pénztár kedden déli 12 óráig fenntartja.

HETI MŰSOR:

Hétfőn este: **Hajduk hadnagya.**
Kedden este: **A hid.** (Díszelőadás)
Szerdán este: **Színház.**
Csütörtökön este: **Lammemoory Lucia.** Opera est.

— Hétfőn este a Népművelési bizottság rendezésében a Hajduk hadnagya című nagyoperett van a színház műsorán.

Az esti előadások pontosan 8 óra 5 perckor kezdődnek!

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Késziratokat nem adunk vissza.

OLASZ UJSÁGIRÓK JÖNNEK
 NAGYVÁRADRA. *Nagyvárad Saját tud. Magyar sajtóköri meghívására olasz újságírók jöttek Magyarországra hosszabb tanulmányútra. Az olasz vendégek között van a Popolo d'Italia, a Giornale d'Italia, Corriere della Sera, a Tribuna, a Lavoro Fascista, a Stampa egy-egy képviselője. Az olasz újságírók jelenleg Szegeden tartózkodnak és kedden, vagy csütörtökön érkeznek Nagyváradra, ahol az Olasz Kulturintézet gondoskodik katalozólásukról és tájékoztatásukról.*

Kinevezések. A Hivatalos Lap legújabb száma közli, hogy dr Székely Zoltán vármegyei alejegyzőt másodosztályú aljegyzővé, Szász Győző városi kezelőt ideiglenes gyakornokká nevezte ki a belügyminiszter Sztarmárnémeti városhoz.

MEGNYILT A NŐI NEMZETVÉDELMI KERÜLETI VEZETŐI TANFOLYAM. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A honvédelmi nevelés és testnevelés országos vezetője vasárnap nyitotta meg a testnevelési főiskola női nemzetvédelmi kerületi vezetői tanfolyamát. A tanfolyamnak ötven hallgatója van.

Házba ütközött és kigyulladt egy repülőgép Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda: Texas államban egy bombázórepülőgép leszállás közben egy házba ütközött. A gép és a ház kigyulladt. A gép két pilótája és 13 főnyi személyzete meghalt. (MTI.)

Brrr...! befujaszél?

A N. M. K. MUNKÁSIFJUSÁGA KITÜNÖEN SIKERÜLT TARKAESTET RENDEZETT Nagyvárad Saját tud. A N. M. K.-ban tömörült munkásifjuság kitünően sikerült műkedvelőelőadást rendezett vasárnap a Magyar Házban. Az estélyt a munkásifjuság alkalmi dalárdája „Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország” című hazafias dallal nyitotta meg s a megnyitó beszédet Sós Lajos, az Erdélyi Part-főtitkára mondotta. Az elhangzott tartalmas beszédet meleg tapsokkal fogadta a szépszájú közönség. A műsor keretében Kocsmásorné aranyvirág című zenés falusi játékot, a „Hátsólépcső” című vígjátékot, komédiát, éneket és táncduettet adtak elő a műkedvelők nagy siker mellett. A kitűnő szereplők: Milák Margit, Luczay Károly, Novák István, Gramantik László, Nagy Sándor, Varga Ica, Köteles István, Csendom Julia, Szabó Béla, Vad Margit, Fábiny Mihály, Nagy Jucika, Varga Margit, Cseke Sándor, Iszmail Rózsika, Persenszky József és Komendát János voltak. Az est sikeréhez fényesen járult hozzá Blanck Mária, a rendezést most is meglepedésre oldotta meg az agilis Hemly József. A műsört a Himnusz és a Székely Himnusz hangjai zárták be és a kora esti órákban táncokkal fejeződött be.

Tihanyi János Lajos képei Nagyváradon. A modern magyar piktorának egyik legerősebb mestere Tihanyi János festőművész, aki a jobboldali magyar képzőművészeti élet lelkes vezéregyéniségei közé tartozik. A harmincas években tűnt fel erőteljes, új színű képeivel és lehetetlen finom rézkarcáival s egycsapásra széles körben népszerűvé tette a nevét. Néhány nap óta egy kis gyűjteménye látható egyik fútcai butorkereskedő üzletében s a rosszvillágítású, szűk helyiségben is kitűnően érvényesülnek a pompás Tihanyi képek, amelyeknek már is sok hámulójuk van. A kiállításhoz, amely szerdáiig van csak nyitva, felhívjuk a közönség figyelmét. Tihanyi legutóbb Szegeden rendezett nagyszerű kiállítást, az ottani Kulturpalotában, nekünk, sajnos, még nincs Kulturpalotánk s az olyan művészeknek is, mint Tihanyi, be kell érniük szűk üzlethelyiségekkel...

Dr Kassay Dezső fül-, orr-, gégeorvos, egyetemi magantanár, közkorhízi főorvos, rendelését magánbetegsége számára Beöthy Ödön-utca 2. szám alatti rendelőjében megkezdte. Rendel. d. u. 4-6-ig.

Értesítés.

Hazajöttem műhelyem vezetését átvettem. **Kelemen Mihály műkőszőrüs,** Nagyvárad, Mussolini-tér 5. üzletben. Legfinomabb solingeni acél áruk raktára.

SZABADLÁBRAHELYEZTEK HÁROM HATÁRÁTLÉPŐT. Nagyvárad Saját tud. Hétfőn tárgyalta a törvényszék hármas büntetőtanácsa Cenc Vazul, Popa Vazulné és Paul Pávelné Harangmező községbeliek tiltott határátlépési ügyét, mert névezettek szeptember 22-én Váradszentmárton község határánál átlépték a határt. A vádlottak a fő tárgyaláson előadták hogy szegénységük kényszerítette arra, hogy a váradai piacra csirkét, tojást és élelmiszert hozzanak, mert piacuk, Belényes 80 kilométerre esik a községtől és Váradon egyébként is bevásárolni akartak nagyszámú családtagjaik részére. A törvényszék mindhárom vádlottat egyenként 3 heti fogságra ítélte s miután a büntetést a vizsgálati fogsággal kitöltötték vette, elrendelte azonnali szabadlábrahelyezést.

A Ferenc József Tudományegyetem évvnyitó ülése. Kolozsvárról jelenti a Magyar Táv. Iroda: A Ferenc József Tudományegyetem vasárnap tartotta évvnyitó ülést az egyetem dísztermében. A kultuszminisztert Szily Kálmán államtitkár képviselte.

A LÖVÉSZEGYLET FELHÍVÁSA. A Nagyvárad Árpád Lövész Egyesület október 15-iki, a szokásos szarvas este 8 órai, a Tűzharcos Székházban (Széchnyi-épület I. em.) tartandó bajtársi összejövetelén a M. Ö. Sz. (v Magyar Önvédelmi Szervezet) lövész-csoportja a házigazda. Ennek a szerdai összejövetelnek az ad különösebb érdekességét, hogy a szervezet éppen két év előtt kezdődött és az erdélyi részek felszabadulásával véget ért v. szontagságainak évfordulójára esik. Az Árpád Lövész Egyesület szeretettel várja minden tagját erre a nemzetvédelmi szempontból annyira fontos, bajtársi érzés fejlesztését, célzó összejövetelre, a M. Ö. Sz. csoport pedig felhívja tagjait a hiánytalan megjelenésre. Elnökség.

PÁRIZSBA UTAZOTT DARLAN TENGERNAGY Vichyből jelentik: Darlan tengernagy vasárnap Vichyből Párizsba utazott. Jól tájékozott francia körök szerint csak a jövő héten tér vissza Vichybe. (MTI.)

ELUTASITOTTA A TÖRVÉNYSZÉK MAKKAY LAJOS INGATLANKÁRTERITÉSI KERESÉTET. Nagyvárad. Saját tud. Makkay Lajos nagyszalontai földbirtokos a román megszállás idejében marhákat csempészett át a határon s ezért a román bíróság 400.000 lei vámbírság és 200.000 lei költség megfizetésére ítélté. Makkay az ítélet végrehajtása előtt az akkori Magyarországra ment át és ottmaradt. Távollétében nővére, Makkay Teréz 75 hold földet áron alul vett meg s emiatt a fivér kártérítési keresetét indította. A törvényszék polgári tanácsa tárgyalta az ügyet s megállapította, hogy a kérdéses földet jelenleg is Romániában vannak, tehát a keresetet emiatt el kellett utasítani.

FELKÉRJÜK A VOLT CSÁSZRI ÉS KIRÁLYI VASUTI ÉS TÁVIRÓÉREKBEI BAJTÁRSAINKAT, jelenjenek meg a vasúti állomáson f. hó 15-én és 10 órakor országos elnök és ügyvezető elnök uraink fogadtatására. Társasvacsora 21 órakor a vasúti étteremben. Fogyasztása nem kötelező. *Intézközöttség.*

Előadás az Orsolya Zárdában. Nagyvárad. Saját tud. Tegnap délután négy órai kezdettel rendezett ünnepélyt az Orsolya Zárda gimnáziuma a szentség hitében 1936-ban elhunyt Kaszap István jezsuita novícius tisztelnek terjesztésére. Az ünnepélyen P. Endrődy László jézustársasági atya ismertette Kaszap István életét. Az előadásra megjelent tanulóifjúság körében lelkes tetszést váltott ki a gimnázista tornabajnok Kaszap István élete és mélyen meghatódott a 19 éves súlyos beteg ifju tragikus, de felemelő halálán. Az előadás a gimnázium énekara is szerepelt több jól sikerült számmal.

Ajtóra, ablakra
WINDFIX
POLIERUM
 Nagy Sándor-u 6. Tel. 14-85.
PAPP MARGIT
 Rimanóczy-u 8. Tel. 14-23.

Átjegyzések a nagyváradai Orvosi Kamarába. A Hivatalos Lap szombati száma közli, hogy a kassai Orvosi Kamarától a nagyváradai Orvosi Kamarához átjegyezték: dr Arvay Sándor, dr Berényi Antal, dr Kiteiber János, dr Komlós Baruch Béla, dr Nagy Albert, dr Renc Antal dr Szőnyi Gyula és dr Vajda Ákos orvosokat.

KITÜNÖEN SIKERÜLT ELŐADÁST RENDEZETT A LEGÉNYEGYLET. Nagyvárad Saját tud. A Római Katolikus Legényegylet kitűnő műkedvelő gárdája vasárnap délután közkívánatra újra előadta a „Kiskadé” című bájos operettel. Az előadásra zsúfolásig megtöltötte a közönség az egyesület Teleki-utcai székházának nagytermét s szünni nem akaró tapsal jutalmazta a szereplők rátermetű játékát. Előadás után kedves családi hangulatú táncmulatság következett.

ADOMÁNYOK. Nyikos Ilona, beteg asszony részére a következő adományok érkeztek szerkesztőségünkbe: N. N. Egy élelmiszercsomag. „Isten nevében” 2 pengő és egy élelmiszercsomag. Janota Béla (Nagyvárad) 2 pengő. A repülőter rádiós kirendeltsége 6 pengő. Szűcs Jánosné (Nagyvárad) 1 pengő. Az adományokat rendeltetési helyükre juttatjuk. Itt írjuk meg, hogy Nyikos Ilona lakáscímét nyomdahiba folytán tévesen közöltük. Helyes címe: *Hallyu-utca 14. sz. 3. ajtó.*

Mi viság a piacon?

Ismét eltűnt a vöröshagyma.
 Áremelésre készülnek a tejtermék árások

Nagyvárad. Saját tud. A hétfői heti piacon a beállott zord idő miatt gyenge volt a felhozatal. Ez általánosan néhány százalékos áremelkedést okozott az egész piacon. A vöröshagyma ismét eltűnt. Érdeklődünk a piaci nagykereskedőktől, valamennyien megrendelték a vöröshagymát s a szállítványok bármelyik nap megérkezhetnek. A tej és a tojás helyzete sem változott. Ertesülésünk szerint a tej és tejtermékek ársai a megállapított árk fölemelését akarják kérni a polgármestertől. Nem hinnénk, hogy sikerülne az áremelés, hiszen csak a napokban tette közzé a közellátásügyi miniszter, hogy semmiféle áremelést nem engedélyeznek, sőt egyes cikkek csökkennek az árát.

Részletes beszámoló a következő:

Zöldésgpiac:

Gyenge, közepes felhozatal, az árak némileg emelkedtek. Árak: burgonya keresztény nagykereskedőknél. Gül baba mázsás tételben 17 P, kilónként 18 fillér, Ella róza mázsás tételben 15 P, kilónként 16 fillér, róza mázsás tételben 16-18 P, kilónként 18 fillér, árusítóknál 16-18 fillér, fokhagyma kg 1 P, zöldbab kg 40-60 fillér, zsenge szemesbab kg 50-70 fillér, csöves borsó kg 50-60 fillér, levesbevaló zöldésg csomója 10-20 fillér, paradicsom kg 26-32 fillér, sóska kg 60-80 fillér, spenót kg 60-80 fillér, saláta fejenként 12 fillér, zöldpaprika db 4-10 fillér, tök db 40 fillértől, cékla kg 15-20 fillér, retek db 4-10, zsenge kukorica csövenként 10-12, vöröskáposzta 15-20, olasz fejenként 15-20, karaláb db 4-10, karfiol fejenként 20 fillértől.

Gyümölcsiac:

Közepes felhozatal. Jó felhozatal szőlőből. Fekete szőlő kg. 70-80, nova kg 70-80, delavári kg 1 P, I. oszt, csemegezőlő 1.30-1.90, alma fajta szerint kg 1.20-1.80, körte kg 1.50-2, szép őszibarack kg 1.80-2.20, som kg 50 fillér. A bírsalma kilója 1.80 P-re emelkedett. Nospolya kg 1.20, hecsedli kg 90 mandula kg. 2, gesztenye kg 1.20.

Tejpiac:

Gyenge felhozatal. Vaj nem volt a piacon. Hivatalos árak: tej literje 33 fillér, vaj kg 4.90-5.90, juhturó kg 2.80, tehénturó 1.10, sajt kg 1.90, tejföl literje 1.40.

Tojás:

Friss tojás alig volt a piacon. Mészben eltett tojás párja 32 fillér.

Baromfiac:

Közepes felhozatal. Az árak továbbra is tartottak

Halpiac:

Gyenge felhozatal. Elő potyka kg. 2-2.50 P, csuka kg 2.50-2.80, kárász kg 1.40-1.50, apró hal kg 1.20.

Ma és minden kedden este Disznótoros vacsora a „MÁTYÁS” söröző és étteremben Szilágyi Dezső-utca 5.

RÁDIÓ

Kedd, október 14.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Etrend. Hanglemek.
10.00 Hírek.
10.20 Történet az állatvilágból: Bosszuallo állatok. Irta Nyary Andor. — Felolvasás.
10.45 Divattudósítás. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Fohász. Himnusz.
12.10 Kiss Lajos cigányzenekara.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Postászenekar.
15.30 Hírek.
15.45 Műsorismertetés.
16.00 Arfolyamhírek. piaci árak, élelmiszerek.
16.20 Bocskai Imre zongorázik.
16.40 Mit főzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
16.55 Petry Kátó, az Operaház tagja énekel, zongorás kíséri v. Ponrácz István.
17.45 Gyermekdelután. A gőgös király. Rozványi Györgyné hangjátéka. Vezeti Kilián Zoltán. Előadják a gyermekszereplők.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 A felszabadult Vendség és Hetés vidékéről. Gönczi Ferenc előadása.
17.35 Táncklemek.
18.00 Széchenyi és Olaszország. Kardos Tibor dr egyetemi magántanár előadása.
18.30 Szalonótós.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Muzsikáló milleniumi album. Irta és összeállította Szathmáry Antal. Hangfelvétel.
20.20 A kölyök Shakespeare. Emlékezés Artur Rimbaudra születése 100. évfordulóján. Összeállította és bevezeti Sötér István. Közreműködik Uray Tivadar.
21.00 Zsiga Jenő cigányzenekara.
21.40 Hírek.
22.10 A Magyar Női Kamarazenekar október 4-i hangversenyének közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. Vezényel Arató István. Hangfelvétel.
23.25 Hanglemek.
24.00 Hírek.

Szerda, október 15.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Etrend. Hanglemek.
10.00 Hírek.
10.20 Jó magyar borok. Irta Malosik Ferenc. Felolvasás.
10.45 Magyar táncok egy fogolytáborban. Emlékezés a világháborúra. Irta Egidius Born, fordította Russo Marianna. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Fohász. Himnusz.
12.10 Hanglemek.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Szorakoztató zene. Hangfelvétel. Előadja a Rádiózenekar, Bertha István vezényeltével.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerek.
15.20 A m. kir. honvéd gépkocsiszertár Árpád fejedelem lövészegyesületének zenekara. Vezényel Fogarassy József.
16.15 A régi magyar csipke. Palotay Gertrud előadása.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Kiss Ferenc szalonzenekara.
17.35 Emlékezés Georg Raphael Donnerre. Pigler Andor dr előadása a nagy német szobrász halálának 200. évfordulóján.
18.00 Balázs Gyula magyar nótákat zongorázik.
18.20 Honvédműsor.
19.00 Hírek.
19.20 Rádiózenekar.
20.00 Székelyek kenyere. Hangképek a Székelyföld életéből. Összeállította és a közvetítést vezeti Csanády György.
21.40 Hírek.
22.15 Buttola Ede tánczenekara.
23.25 Csorba Dezső cigányzenekara.
24.00 Hírek.

SPORT

A NAC gólzáporos győzelme
NAC—SzVSE 7:0 (3:0)

(Nagyvárad.) A váratlanul őszre fordult idő alaposan elrontotta az erzsébelligetű pályát. Az előmérkőzés alatt érkezett szegediek kétségbeesetten látták, hogy a Törekvés—Magyarország játékosai bokáig járnak a sárban. A szegedi csapat vasárnap délelőtt érkezett, a Európa-szállóban pihent, 3 órákor érkezett ki a pályára. Kecskés beteg, nem vállalja a játékot, helyette Bakos játszik. A NAC-nál Szurgyi a nátvéd, Haláti az összekötő. Nagy örömet kelt Rónai edző megjelenése az öltözőben. Teljes béke az egyesület és a kitűnő edző között.

A kifutó csapatokat nagy taps és ütemes „Matyi” kiáltás köszönti. A választásnál a szegedieknek kedvez a szerencse, a NAC kezd a játékot, a következő összeállításban:

NAC: Solymosi—Szurgyi, Domján—Krasznai, Juhász, Deményi—Fuszék. Haláti, Sárvári, Bodola Tóth III.
SZVSE: Pap—Domokos, Varga—Kalocsai, Balogh, Sebők III—Korányi II, Bakos Péli, Halasi, Tihanyi III.

A 14. percben születik meg a NAC vezető gólya. Haláti pompás írdát ad Tóthnak, a szélső Sárvárihoz játszik, a kapus kitűt, Sárvári átmev rajta s nyugodtan a hálóba lö. 1:0.

34. percben Bodola tör ki feltartóztatlanul, Tóthoz ad, a szélső beadása Fuszékhez száll, a fiatal csatár nyugodtan állít, majd gólt lö. 2:0.

A gól után megint a NAC marad támadásban. Szépen gördülnek a NAC-támadások. A 31. percben Deményi

Sárvárihoz játszik, tőle Haláti kapja a labdát, az újdonsült összekötő kicsalja a kapust és a hálóba lö. 3:0.

A második féldőben folytatódik a NAC fölénye. A Szeged teljesen beszorul.

A 17. percben Domján beadását Bodola alig fejeli mellé, hajszálnyira. Négy perc múlva

Bodola kitör, a tisztán álló Tóthoz ad, a szélső összeütközik a kapussal, megsérül, néhány percig ápolják.

Jeges eső hull, de ez nem zavarja a NAC sorozatos támadásait. Megjön a közönség hangja, fergeteges biztatásba kezd.

A 29. percben Domján 20 méterről szabadot rúg, kaputának megy a labda, a visszapatlan labdát Fuszék gondolkodás nélkül a hálóba küldi. 4:0.

Alig kezd az SZVSE
Bodola Matyi beadásából ritkán látott szép gólt lö. 5:0.

Tiltakozik az SZVSE Haláti állítólagos lese miatt, de a bíró a középére mutat. A 34. és 35. percben két szabartüghöz jut az SZVSE. A másodikból majdnem gól lesz, de Solymosi nagy-szerűen lép közbe. Három perc múlva Domján a 16-osról mellé küldi a szabadrugást. A 40. percben Sárvári—Bodola—Fuszék—Sárvári a labda útja.

a középcsatár nagy gólt lö. 6:0.
Alig kezdenek a szegediek. ismét a NAC támad.
a 42. percben Sárvári kavardásból megszerzi az utolsó gólt. 7:0.

Törekvés—D. Magyarság 4:3 (2:1)

A Törekvés teljesen megérdemelt győzelmet aratott nagyevű ellenfele ellen. Ezzel a második győzelmét aratta a piros-fekete csapat, amelynek az összeállítása a következő volt:

Törekvés: Nyisztor—Kovács, Rocska — Nagy, Kis, Balk, — Moskó, Góznér, Pintye, Pap, Nagy II.

Erősen felázott talajon, szemerkélő esőben játszott a két csapat. A 10. percben Pánczél V. lövését Nyisztor csak érinteni tudja. A 20. percben Moskó egyenlít, majd a 34. percben Nagy II szerzi meg a vezetést. A második féldőben az 5. percben Kis

egyenlít, majd a 8. percben ugyancsak Kis vezetést szerez csapatának. Kemény harc után a 20. percben Pintye egyenlít és a 39. percben 11-eshez jut a Törekvés, amit a bíró kétszer rúg. Góznér nem hibáz.

Kerületi bajnoki mérkőzés.

I. osztály.

NAC II—B. Hunyadi 4:1 (2:1). Vezte Vay. Góllövők: Kovács II (2), Kovács I és Mihók. illetve Tóth.

Ifjúsági mérkőzés.

NAC—MÁV 14:1.

NB. mérkőzések

Az idény egyik legnagyobb meglepetése a Ferencváros veresége a csepeli csapattól. A nagyváradiai részére azonban ez talán nem olyan nagy szenzáció, mert aki a múlt héten látta a NAC—WMFC mérkőzést, igazolva látja a — NAC-ot.

A Gamma sulyos veresége azonban kínos meglepetés, viszont a szegedi döntetlen eredmény ismét igazolás a — NAC mellett...

WMFC—Ferencváros 3:2 (2:0)

17.000 néző előtt megérdemelt győzelmet aratott a csepeli csapat. Góllövők: 6. p. Pintér. 25. p. Szabadkai. II. féldőben a 9. p.-ben Sárosi dr. 10.

p. Jäger, a 34. percben Kiszely.

Ujpest—Szeged 2:2 (0:1).

5000 néző előtt igazságos eredményel végződött a mérkőzés. Az I. féldő gólját a 36. percben Harangozó lötte, ezt Szusza egyenlítette a II. féldő 16. percében. A 20. percben Kalocsay dr szöglete érintés nélkül jutott a hálóba. végül a 43. percben Nagy egyenlített.

Szolnok—Gamma 4:0 (1:0).

2000 néző. Góllövők 27. p. Korom. a II. féldő 25. p. Korom. 40. p. Koliák. 43. p. Korom.

Kispest—KAC 2:1 (2:1).

Elektromos—Ujvidék 4:2 3:0.

Tiszta szesz kapható
Nánássy, Színház-u. 4.

DIMÁVAG—SalBTC 4:2 (2:1).
Lampart—MÁVAG 1:0 (1:0).

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Jókarban levő telepes rádió eladó.
Török Ignác-u. 64-a. 542

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas áron veszek, órát, ákszert javítok.
Gyenge István ékszerész, Rákóczi ut 19.

ARANYAT magas áron veszek
EZÜSTÖT Haslinger ékszerész
BRILLIÁNST Rákóczi-ut 8.

Eladó főutca közelében egy bérház, vagy ház részeken is. Több kisebb-nagyobb ház és szőlők eladók. Tatayné, Szigligeti-u. 12. 552

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay óras és ékszerész.
Nagyvárad, Rákóczi-ut 6.

Aradi ház jutányosan eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt dr Dobay Kálmán ügyvéd, Szaniszló-u. 4. Telefon 11—15. 533

Briliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

Eladó alig használt női bőrkabát, fekete férfi telikabát, plüss bélelssel, jó állapotban és egy (hibás) nagy Argamen szőnyeg, olcsón. Rulikovszky-ut 10, fszint 1. délelőtt. 548

Mindennemű arany ékszer és ezüst tárgyak vásárlása és eladása.
Mészáros-u. 4. szám, udvarban. — Schwartz ékszerész.

Különféle

Zongorát, rövid, keresztthurost bérbeszedünk azonnali használatra. Cimeket EMKE szálló portásánál leadni. 556

Angolkerti vendéglő állandóan nyitva, fűtött, külön termek. Hideg és meleg ételek állandóan kaphatók. 559

Felkérem azon bajtársakat, akik 1920 év május hóban Ferdinánd román király Váradra történt bejövetele előtt a románok letartóztatott és bántalmaztak, címüket közöljék Simon István, Vörösmarty-u. 137. szám. 555

Allást nyee

Villanyszerelő, ki motorok kezelésében gyakorlatlaltal bír és tekeréslesen kívül javításokat önállóan eszközöl, itteni iparvállalattól felvételre kerestetik. Ajánlatok „Megbízható” jellegre a kiadóban adandók le. 560

Varrólányokat kötőszövőüzembe felveszek. Lőrántffy Zsuzsanna-u. 3. (volt Nyárfa-utca).

Perfekt vállalati könyvelőt vagy könyvelőnt, keresztényt, azonnali belépésre keresünk. Irásbeli ajánlatok eddigi működés és igények megjelölésével. Cim a kiadóban. 558

Mindeneslányt jó bizonyítvánnyal keres dr Bozsodiné, Fável-utca 19. 557

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 3. szám.